

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Další bariéry do světa advokacie?

Koncem června 2016[1] předložila skupina poslanců poslanecké sněmovně novelu[2] zákona o advokacii,[3] která představuje poměrně razantní řez do dosavadního fungování přípravy na budoucí výkon advokacie i na jeho samotné provádění. Mezi hlavní změny pak patří rozšíření škály disciplinárních trestů, které bude možné uložit, přepracovaný systém advokátních zkoušek a limity pro počty advokátních koncipientů u jednoho advokáta v pozici školitele. Níže budou jednotlivé oblasti rozepsány do větších podrobností.

Počínaje již zmíněnými kárnými opatřeními, zatím je možné Českou advokátní komorou ("ČAK"), respektive jejím tříčlenným kárným senátem uložit pouze napomenutí, veřejné napomenutí, pokutu, dočasný zákaz výkonu advokacie či vyškrtnutí ze seznamu advokátů, které představuje ultima ratio variantu potrestání za nejvážnější prohřešky. Novela si klade za cíl zvýšit počet těchto kárných opatření a tím reflektovat (dle důvodové zprávy relativně časté) situace, kdy dojde k provinění při činění prohlášení o pravosti podpisu nebo při advokátní úschově. Navrhuje se zavést nové kárné opatření odnětí knihy o prohlášeních o pravosti podpisu a dočasný zákaz výkonu činnosti a tím efektivně reagovat na výše zmíněná provinění.

Advokátní zkoušky jsou druhou oblastí regulace, přičemž zákonodárce se nechal inspirovat slovenskou úpravou, která rozlišuje teoretickou a praktickou část zkoušky. V praxi to znamená, že nejdříve bude muset žadatel složit písemný teoretický test, který bude mít tzv. připouštěcí funkci k praktické části zkoušky. Ta už bude probíhat ve stávajícím pojetí. V souvislosti s tím by se rozdělil poplatek za vykonání celé zkoušky na několik částí a platil by se postupně, jak by žadatel po splnění písemné teoretické části zažádal o možnost absolvovat praktickou část. Důvodová zpráva pojímá tuto změnu jako nutnou k zajištění patřičné kvality výkonu advokacie.

Navenek nejvíce viditelnou změnou bude onen limit pro počet advokátních koncipientů na jednoho školitele. Odůvodnění je prozaické, dosavadní pojetí školitelů bylo spíše symbolické, zatímco do budoucna by mělo být zajištěno, aby se školitel "svým" koncipientům skutečně věnoval a systematicky je pomáhal připravovat pro složení advokátních zkoušek a případný budoucí (samostatný) výkon advokacie. Dle autorů novely je toto za současného stavu nevyhovující a to z několika důvodů. Zaprvé jako školitel může působit i advokát, který je sám čerstvě po složeních advokátních zkouškách, tedy nedisponuje dostatečným penzem znalostí, které by měl předávat dále. Druhým důvodem je rozšířený nešvar spočívající v tom, že jeden advokát působí jako školitel pro velké množství koncipientů, důvodová zpráva[4] k novele obsahuje tabulku, ze které plyne, že ačkoliv většina (939) advokátů zaměstnává jediného koncipienta (tedy by se mu měla i náležitě věnovat), tak navrhovaný limit tří koncipientů na jednoho advokáta by nebyl splněn u velkého množství advokátů. Namátkou z tabulky dále plyne, že například 47 advokátů zaměstnává 4 koncipienty, 28 advokátů pak pět koncipientů a výše počty stoupají až k rekordmanovi, kterým je jeden advokát zaměstnávající 19 koncipientů, který rozhodně nemůže garantovat, že by se jim mohl řádně věnovat a školit je.

Zajímavá je ze se statistických důvodů i druhá tabulka obsažená v důvodové zprávě, která vyjadřuje rozložení advokátních koncipientů ve společnostech a zahraničních společnostech. Opět nejčastější variantou (68) společností disponuje pouze jediným koncipientem, ale i zde je možné najít extrémní případy, kdy nejsou výjimkou společnosti, které zaměstnávají 21, 23, 26 i 54 koncipientů na plný pracovní úvazek. Dle důvodové zprávy by se toto zavedení omezení počtu advokátních koncipientů na jednoho školitele dle statistiky dotklo 104 samostatných advokátů a dále 130 společností a

zahraničních společností.

Jak bylo uvedeno výše, limit počtu koncipientů na jednoho školitele by se omezil na tři, plus by z důvodu nutné vlastní zkušenosti daného školitele bylo nutné, aby tento disponoval svou vlastní alespoň tříletou advokátní praxí následující po vykonání advokátních zkoušek.[5] To se zdá racionální, nicméně opět to posouvá bariéru vstupu do odvětví, kdy absolvent toužící po založení vlastní advokátní kanceláře nejprve splní svou vlastní tříletou koncipienturu, aby byl se úspěšně stal advokátem a musel vykonávat advokacii alespoň další tři roky, než bude moci přijmout a školit vlastní koncipienty.

Drobnější změny se pak týkají povinnosti advokáta být řádně pojištěn a zavádí možnost jeho vyškrtnutí ze seznamu právě pro porušení této povinnosti a to i bez předchozího kárného řízení, které je v dosavadní právní úpravě nutnou podmínkou. Dále pak přesnější specifikace co se započítává a nezapočítává do praxe advokátního koncipienta nebo je navýšen počet členů kontrolní rady ČAK tak, aby odpovídal růstu počtu advokátů v České republice. Do kontrolní rady a kárné komise ČAK pak bude těžší se dostat, neboť novela se snaží zavést i zde novou hranici minimálně tříleté advokátní praxe a minimální věk 35 let, aby se zajistil všeobecný společenský přehled a morální a mravní vyspělost členů orgánů.

Přechodná ustanovení pomáhají bojovat s nejistotou, co se případně od prvního července 2017 stane se současnými koncipienty, kteří jsou například školeni někým, kdo je již školitelem pro nadlimitní počet koncipientů. Bylo zvoleno racionální řešení a jejich koncipientura "doběhne" podle stávajících právních předpisů.

Celkově bude zajímavé sledovat reakci odborné veřejnosti a reálný přínos zamýšlené novely, která se (alespoň v této počáteční fázi) vyvarovala toho, čeho se (budoucí) koncipienti nejvíce obávali, tedy prodloužení koncipientské praxe ze tří na pět let,[6] opět po slovenském vzoru.[7] Leitmotivem novely je však zpříšňování, což je vidět jak v nových možnostech kárných opatření, tak v omezení věkových hranic, počtu koncipientů, tak ostatně i například v uznávání pouze čtyřech týdnů dovolené ročně do praxe koncipienta. Pokud bude předloha v této formě schválena, tak čas ukáže, zda se skutečně zvedla úroveň české advokacie či pouze zpříšnily vstupní podmínky bez reálně měřitelného přínosu.

Mgr. Jan Metelka,
advokátní koncipient

[1] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[2] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[3] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[4] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[5] Tuto podmínku je možné v odůvodněných případech prominout

[6] Což už bylo v minulosti předmětem jednání, například v roce 2012 (Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).)

[7] Což podle některých vedlo dokonce k přesunu části koncipientů z SR do ČR (Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).)

[*] Aktualizace textu, 15.8.2016

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Fotbaloví agenti vs. FIFA ve světle stanoviska generálního advokáta Soudního dvora Evropské unie](#)
- [Lichevní smlouva ve světle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 6. 2025, sp. zn. 28 Cdo 2378/2024](#)